

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Примальною комісією
Протокол № 5 від 29.03.2021 року
Голова Примальної комісії

Віктор ОГНЕВ'ЮК

Програма
фахового випробування з китайської мови

Освітній рівень: другий (магістерський)
Спеціальність: 035 Філологія
Освітня програма: Мова і література (китайська)
На основі: освітнього ступеня бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст

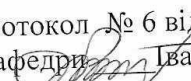
ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

 Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри східних
мов і перекладу

Протокол № 6 від 14.01.2021 р.
Завідувач кафедри Іван СЕМЕНІСТ

Київ – 2021

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове випробування як форма випробування для навчання за освітнім рівнем другим (магістерським) спеціальності 035 Філологія (освітня програма мова та література (китайська)) є обов'язковим фаховим випробуванням до Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка.

Іспит проводиться членами атестаційної комісії з фаху відповідно до загальних правил прийому до Київського університету імені Бориса. Фахове випробування (іспит) є індивідуальним для кожного абітурієнта, його хід фіксується та результати записуються в протоколі.

Лінгвістична підготовка філологів в університеті включає мовний і мовленнєвий компоненти, що розглядаються як взаємопов'язані і взаємообумовлені аспекти іншомовної комунікації. Під час фахового випробування перевіряється рівень оволодіння мовною (лінгвістичною) і мовленнєвою (комунікативною) компетенціями абітурієнта.

Іспит складається з трьох блоків та проводиться у вигляді виконання **письмових завдань** (*лексико-граматичні аспекти китайської мови*), **усної частини**, яка, в першу чергу, передбачає опитування з теоретичних питань (*включаючи лінгвокраїнознавство Китаю, теоретичну граматику та лексикологію, питання з практичної та теоретичної фонетики китайської мови, загальні мовні питання*); завершальною частиною іспиту є перевірка рівня володіння власне розмовною китайською мовою, вміння використовувати сучасні китайські мовні кліше, що відбувається у **формі підготовки та презентації розмовної теми** (заданої в білеті) перед членами комісії, а також **готовності відповідати на поставлені за темою питання**.

Під час виконання тестових завдань з граматики та лексикології китайської мови та під час бесіди-опитування за теоретичними питаннями, студент повинен проявити належний рівень знань та навиків, відповідно до затвердженої програми вступних випробувань з фахових дисциплін, що за змістом і обсягом охоплюють **попередній** навчальний матеріал підготовки фахівців за освітнім рівнем «Бакалавр».

Враховуючи вищесказане та особливості філологічної підготовки в університеті, фахове випробування до магістратури передбачає визначення у вступників достатньо високого рівня знань китайської мови та загальних питань китаїстики, практичного володіння усним і писемним мовленням (**на рівні C1 за шкалою Ради Європи**), що засвідчує готовність вступників до здобуття другого освітнього рівня (магістерського).

ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

Особи, які вступають до магістратури, повинні володіти комплексом іншомовних знань, умінь і навичок, необхідних для навчання за обраним напрямом та проведення магістерського дослідження.

Під час фахового іспиту з китайської мови вступники повинні продемонструвати:

- володіння китайською мовою на рівні не нижче середнього (中级汉语), уміння розкривати суть поставленої проблеми, вільно і спонтанно виражати думки китайською мовою, використовуючи сталі вирази та сучасні розмовні кліше;

- вміння використовувати на практиці знання, здобуті з граматики та лексикології китайської мови;

- орієнтуватися в загальних питаннях лінгвокраїнознавства Китаю, питаннях історії мови та мовної політики, а також давати виважені й аргументовані відповіді на поставлені питання;

- володіння багатим лексичним запасом китайської мови, вільним використанням лексики та володіння основним набором синонімічних та антонімічних пар;

- проявити вміння розуміти питання, поставлені носієм мови під час іспиту, та давати відповіді китайською мовою з врахуванням особливостей китайської вимови, фонетики та граматики на належному рівні.

СТРУКТУРА ТА ПРОЦЕДУРА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Максимальна кількість балів, що може набрати вступник, становить 200. Нижче наводиться максимально можлива кількість балів з кожного завдання.

<i>Завдання</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
1. Загальні мовні питання (включаючи фонетику на лінгвокраїнознавство)	40
2. Питання з теоретичної граматики	40
3. Питання з лексикології	40
4. Письмові завдання з практичної граматики та лексикології (по одному з дисципліни)	40 (по 20 балів за кожне)
5. Розмовна тема (китайською мовою), готовність давати відповіді на питання за темою	40

1. Загальні мовні питання, питання фонетики та лінгвокраїнознавства Китаю, що виносяться як основні питання в білеті

Загальна характеристика китайської мови

1. Загальна характеристика історії розвитку китайської писемності, стилі написання ієрогліфів.
2. Місце китайської мови в генеалогічній та типологічній класифікаціях мов світу.
3. Загальні відомості про Путунхуа (普通话 *Pǔtōnghuà*), Байхуа (白话文 *báihuàwén*), Веньянь (文言 *wényán*)
4. Реформа письма у 50-х рр. XX ст.
5. Структура сучасного китайського ієрогліфа.
6. «Рух 4 травня» та мовні реформи XX ст.

Фонетика і фонологія

1. Структура складу в китайській мові:
  - а) ініціалі. Класифікація ініціалів китайської мови за місцем творення (губні, зубні, задньоязикові, альвеолярні, ретрофлексні) і за способом творення (неаспірати, аспірати, носові, щілинні, сонорні);
  - б) фіналі. Дифтонги і трифтонги. Назалізовані (назальні) фіналі.
2. Особливості сполучуваності ініціалів та фіналів. Фонетична таблиця китайської мови.
3. Тони. Правила зміни тонів.
4. Ерізація китайського складу. Особливості ерізації.

Лінгвокраїнознавство Китаю

1. Географічне положення, особливості клімату Китаю, корисні копалини.
2. Адміністративно-територіальний поділ Китаю.
3. Населення Китаю. Етнічний склад. Демографічні проблеми сучасного Китаю.
4. Політичний устрій Китаю. Державна символіка. Конституція КНР.
4. Система освіти в КНР.
5. Наука і техніка в сучасному Китаї.

2. Питання з теоретичної граматики китайської мови, що виносяться як основні в білеті чи додаткові при бесіді-опитуванні

- 1 Назви основних одиниць граматичної будови мови (морфема, слово, словосполучення, речення). Їх визначення, приклади.
- 2 Граматичні особливості будови китайської мови, в тому числі і відмінні від української мови (стислий огляд особливостей іменника, дієслова, прикметника, особливості службових слів та особливості синтаксису).
- 3 Загальне уявлення про визначення частин мови в китайському мовознавстві.
- 4 Самостійні частини мови (терміни китайською мовою), визначення (українською мовою) та синтаксична роль.

- 5 Службові частини мови (терміни китайською мовою), визначення (українською мовою), загальна функціональна характеристика.
- 6 Поняття про граматичне значення та граматичну форму в китайському мовознавстві.
- 7 Типи речень у китайській мові (розповідні, питальні, спонукальні). Приклади.
- 8 Типи питальних речень в китайській мові. Службові слова, частки, що вживаються в питальних реченнях. Приклади.
- 9 Особливості вживання рахівних слів. Основні класи, приклади.
- 10 Іменник, визначення. Класи іменників та приклади.
- 11 Особливості контракції іменників, приклади.
- 12 Прикметник, визначення. Класи прикметників та приклади, приклади форм подвоєння.
- 13 Числівник, визначення. Приклади кількісних та порядкових числівників. Граматичні особливості.
- 14 Займенник, визначення, класи займенників. Явище появи омонімів серед питальних, невизначених та відносних займенників.
- 15 Прислівник, визначення. Класи прислівників.
- 16 Дієслово, визначення. Класи (повнозначні, допоміжні дієслова).
- 17 Прийменники китайської мови. Основні класи (розряди).
- 18 Сполунки китайської мови, їх класи або розряди.

3. Питання з лексикології китайської мови, що виносяться як основні в білеті

- 1 Основні характеристики китайського слова.
- 2 Морфема та слово в китайській лексикології. Дати визначення.
- 3 Двоскладові та багатоскладові морфеми. Навести приклади.
- 4 Аналіз слова за кількістю складів.
- 5 Складне слово й словосполучення в китайській мові.
- 6 Загальна характеристика словоскладання в китайській мові.
- 7 Загальна характеристика напівафіксації в китайській мові.
- 8 Явище афіксації.
- 9 Визначення та класифікація омонімів у сучасній китайській мові
- 10 Визначення та класифікація синонімів у сучасній китайській мові.
- 11 Визначення та класифікація антонімів у сучасній китайській мові
- 12 Фразеологізми китайської мови: визначення та класифікації.
- 13 Явище фразеологічної синонімії.
- 14 Класифікація словникового складу кит. мови за походженням.
- 15 Класифікація словникового складу китайської мови за давністю існування.
- 16 Класифікація словникового складу китайської мови за вживання.
- 17 Загальна характеристика лінгвістичних словників китайської мови.
- 18 Загальна характеристика та типи транспозиції.

4. Письмові завдання

Приклади письмових завдань з практичної граматики китайської мови

Складіть китайською мовою речення за наступною схемою (наведено кілька варіантів схем):

A + 不如 + B + (那样/这样) .....

对 ...来说

连.....都/也

Оберіть вірний варіант із двох запропонованих, з вірним варіантом складіть речення:

1. 不但....., 和 чи 2. 不但....., 也

Покажіть на прикладах речень особливості вживання лічильних слів: 只, 条, 家

Приклади письмових завдань з лексикології китайської мови

Наведіть приклади слів із префіксом 阿 (3-4 приклади)

Наведіть приклади слів із результативним суфіксом 到 (3-4 приклади)

Підберіть по 2 синоніми та по 2 антоніми до слова 漂亮

5. Розмовні теми

- 1 Освіта в Україні
- 2 Медицина, останній візит до лікаря
- 3 Погода в рідному місті та в Україні
- 4 Роль спорту в моєму житті
- 5 Останній візит до кінотеатру
- 6 Національні свята в Китаї, загальний огляд
- 7 Новий рік в Китаї
- 8 Опис одного із державних свят України
- 9 Роль подорожей у моєму житті, опис останньої подорожі
- 10 Плани щодо роботи після закінчення університету
- 11 Київ – столиця України
- 12 Карта Китаю

- 13 Пекін
- 14 Улюблена книга та автор
- 15 ЗМІ України
- 16 Мої хоббі та дозвілля
- 17 Цікаві звичаї, звички та традиції китайців
- 18 Особливості китайської кухні
- 19 Шкідливі звички молоді
- 20 Звичаї та традиції, закладені в моїй родині

Процедура фахового випробовування

Абітурієнтам пропонуються білети, кожен з яких включає 5 завдань (час підготовки 20-30 хв., максимальний час опитування абітурієнта 20 хвилин). Вступник має бути готовим давати відповіді на додаткові питання за дисципліною.

Одночасно в аудиторії, де проходить випробування, може знаходитися не більш двох-трьох абітурієнтів.

Абітурієнт заходить в аудиторію, де відбувається випробування, залишивши власні речі (верхній одяг, сумку, парасольку, тощо) у гардеробі або на окремому місці. Там же знаходяться будь-які пристрої та носії інформації (під час іспиту вони залишаються вимкненими). При собі абітурієнт має ручку з синім або чорним чорнилом.

Комісія надає абітурієнту білет та листок для нотаток, які повертаються до комісії після відповіді. Листок для відповідей використовується на власний розсуд абітурієнта.

Під час підготовки до відповіді не можна користуватися сторонніми джерелами інформації, окрім словника.

Комісія не висловлює оціночних суджень під час відповіді, не надає правильних відповідей і не коригує відповідь абітурієнта. Комісія нотує усі помилки та зауваження в індивідуальний протокол. Оцінка за іспит виставляється колегіально на основі заповнених протоколів, як середнє арифметичне.

Під час оцінювання комісія враховує загальну мовленнєву компетенцію абітурієнта, комунікативні навички та вміння спілкуватися іноземною мовою. Оцінка містить два компоненти – зміст і форму. **Зміст** включає правильність визначень, пояснень і прикладів до заданого явища, **форма** включає показники грамотності (лексика, граматика, наголоси, інтонація).

Критерії оцінювання знань вступників

Кількість балів (max - 200)	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140 – 159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
120 – 139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 99	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Література з граматики та загальних мовознавчих, а також лексико-граматичних аспектів китайської мови

Видання українською мовою:

1. *Кочерган М.П.* Вступ до мовознавства: Підручник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2001. – 367 с.
2. *Левицький Ю.М.* Мови світу: Енциклопедичний довідник. – Львів, 1998. – 432 с.
3. *Семчинський С.В.* Загальне мовознавство: Підручник для філологічних факультетів університетів. – К.: Вища школа, 1988. – 327 с.
4. *Яковлева О.* Класифікація частин мови на сучасному етапі // Щорічні записки з українського мовознавства. – Одеса.: Друкарський двір, 1994. – № 1. С. 70-73.

Видання китайською мовою:

王力。中国现代语法。上海， 1950 年。

王力。中国语法理论。上海， 1951 年。

现代汉语虚词词典。北京：北京大学出版社， 1998。 – 页 800。

Видання російською мовою:

1. *Ван Ли.* Части речи: Языкознание в Китае // Новое в зарубежной лингвистике. – М.: Прогресс, 1989. - № 22. – 24-25 с.
2. *Ван Ляо-И.* Основы китайской грамматики / Под ред. А.А. Драгунова и Чжоу Сун-Юаня. – М. Издательство иностранной литературы, 1954. – 262 с.
3. *Горелов В. И.* Теоретическая грамматика китайского языка: Учеб. пособие для студентов пед. ив-тов по спец. «Иностр. яз.» - М.: Просвещение, 1989.- 318 с.
4. *Горелов В. И.* Лексикология китайского языка: Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2103 «Иностр. яз.». - М.: Просвещение, 1984. - 216 с.
5. *Горелов В.И.* Грамматика китайского языка. – М.: Просвещение, 1982. – 279 с.
6. *Драгунов А.А.* Исследования по грамматике современного китайского языка: т. I Части речи. – М.Л.: Издательство АН СССР, 1952. – 232 с.
7. *Драгунов А. А.* Примечания к «Основам китайской грамматики»/ Ван Ляо-И.- М., 1954.- 233 с.
8. *Задоев Т.П., Хуан Шу-Ин.* Учебник китайского языка / Главная редакция восточной литературы. – М. Наука, 1973. – 755 с.
9. *Задоев Т.П., Хуан Шу-Ин.* Основы китайского языка. – М.: Наука., 1986. – 719 с.
10. *Иванов А.И., Поливанов Е.Д.* Грамматика современного китайского языка. Изд. 3-е, стереотипное. - М.: Эдиториал УРСС, 2003. - 304 с. (Лингвистическое наследие XX века).
11. *Коротков Н.Н.* Китайский язык. – М.: Изд.вост.лит.1961 – 135 с.
12. *Коротков Н. Н.* Основные особенности морфологического строя китайского языка: (Грамматическая природа слова). - М., 1968. - 397 с.
13. *Семенов А.Л.* Лексика китайского языка. 2-е изд., стер. – М.: АСТ: Восток-Запад, 2005.- 310 с.
14. *Солнцева Н. В., Солнцев В. М.* Теоретическая грамматика современного китайского языка: (Проблемы морфологии).- М., 1978. – 63 с.

15. Счетные слова в китайском языке. – М.: АСТ: Восток-Запад, 2007. – 250 с. *Чжао Юньган*. Сопоставительная грамматика русского и китайского языков. - М.: Издательская группа «Прогресс», 2003. - 460 с.

Література з лінгвокраїнознавства

Кужель Ю.Л., Яворская А.О., Христов Т.Т. Страноведение – ОАЭ, Япония, Китай: Учебное пособие. – М.: Книгодел, 2012 год . - 258 с.

Кочергин И. В. Страноведение Китая: Учеб. хрестоматия/ Кочергин И. В. , Щичко В. Ф. - М. : ИД "Муравей", 1999. - 336 с.

Рычило Б. П. Пекин. Новый русский путеводитель по достопримечательностям столицы Китая/ Рычило Б. П. , Солнцев М. В. - М. : Муравей-Гайд, 2000. - 296 с